

Reakce politické reprezentace na Výzvu Rady expertů ČMA

Rada expertů ČMA v dubnu 2021 požádala vládu a ostatní politické strany o konkrétní podporu českých firem, které tvoří finální produkty s vyšší přidanou hodnotou. Národní ekonomická politika by se měla neprodleně soustředit na inovace, podnikání mladých lidí, vědu a vzdělávání.

Pandemie covidu-19 zvýšila tlak na proměnu české ekonomiky, na opuštění konceptu levné práce. Měli bychom následovat celosvětové trendy, nebýt montovnou Evropy a soustředit se na podnikání, jehož výsledkem je finální výrobek, který bude na mezinárodním trhu konkurenceschopný. Právě takový druh podnikání zvýší bohatství českého státu a bude motivovat mladé lidi realizovat své aktivity v Česku, nikoliv v daňových rájích.

Dosavadní vlády však selhaly v procesu transformace národní ekonomiky. Sáhly k populistickému rozhazování a zadlužování státu. Chybí strategické infrastrukturní projekty, zejména dálnice a rychlodráhy. Pokud se celonárodní debata nebude ubírat směrem, který naši experti doporučili, za 10 let už firmy produkující finální výrobky s přidanou hodnotou přestanou být tváří v tvář nadnárodním korporacím konkurenceschopné a postupně zaniknou.

Rada expertů proto vytyčila 5 oblastí, kde by mělo dojít ke změnám. Politické strany na Výzvu zareagovaly, osobně představily Radě expertů své programové priority ve všech 5 oblastech a následně se jejich kandidáti na ministra průmyslu a obchodu sešli na veřejné debatě s Radou expertů, kterou pořádal společně s ČMA deník E15. Níže čtenář nalezne shrnutí všech materiálů, které se v uplynulém roce k 5 oblastem shromáždily: prohlášení Rady expertů, programové priority politických stran a deklarace na veřejné debatě.

Integrace podpory finálních produktů

Výzva Rady expertů:

V souvislosti s pandemií covid-19 vláda nepodpořila dostatečně domácí inovativní výrobce a výzkum. Potenciál firem s finálním produktem tak není dostatečně využíván a prioritizován. České republice chybí dlouhodobá strategie **národního podnikání** a propojení všech subjektů pro jeho posílení.

Programové priority politických stran:

Piráti a Starostové

- Upravíme podmínky pro zaměstnanecké akcie tak, aby byly užitečným nástrojem pomáhajícím růstu startupů.
- Zavedeme vouchery na konzultace zavádění moderních technologií pro automatizaci procesů do praxe a podporu digitalizace výrobních procesů a využívání dat generovaných ve výrobě, např. pro tvorbu tzv. digitálních dvojčat výrobků i výrobních procesů.
- Zjednodušíme a podpoříme začátky podnikání - například jednoduchými nástroji pro začínající firmy
- Zavedeme administrativně jednoduchý systém zelených karet na podporu domácích firem s nedostatkem kvalifikovaných zaměstnanců.

SPOLU (ODS, TOP 09, KDU-ČSL)

- Zlevníme práci. Snížíme sociální pojištění na straně zaměstnavatelů o 2 procentní body. Snížíme odvody za částečné úvazky.

ANO

- Podpoříme mladé lidi v zakládání nových firem a jejich podnikání.
- Budeme pokračovat v cílené podpoře rodinného podnikání, které považujeme za základ zdravé ekonomiky.
- Sloučíme státní agentury pro podporu podnikání CzechInvest, CzechTrade, CzechTourism – a omezíme poskytování investičních pobídek jen na high-tech.
- Dobudujeme síť podnikatelských inkubátorů v ČR včetně rozlišování podle úspěšnosti. Podpoříme přípravu moderních udržitelných podnikatelských parků (s 5G aplikacemi a čistými zdroji energie).
- Budeme propagovat přírodní, historické a kulturní dědictví České republiky, tradiční řemesla, průmyslové a designové výrobky (sklářství, bižuterie, šperkařství, automobilová výroba, obuvnictví, tradiční potravinářská výroba – pivo, víno atd.).

Prohlášení na debatě kandidátů na ministra průmyslu a obchodu:

Karel Havlíček

- Držme se národní strategie Country for Future

„Strategií máme 130. Nepřipravujme proto žádné další strategie. My jsme udělali jednu klíčovou, která má název Země pro budoucnost (Country for Future), pod kterou se schová úplně všechno. Ta vytyčuje pozici České republiky do budoucna. To je pozice založená na přidané hodnotě. Každý, kdo někdy podnikal, ví dobře, že to není o obratu, ale o zisku, který se udělá. Nechlubme se tím, kolik vygenerujeme exportu, jaký máme obrat.“

Marian Jurečka

- Peníze investovat nikoliv do betonu, ale do lidí, podpora inovací směrem k přidané hodnotě

„Chceme se jako SPOLU zaměřit na to, abychom finanční prostředky, modernizační fond a operační programy, nedávali do betonu a železa, ale abychom je dali tam, kde to přináší inovaci, kde to podnikatel nebo firma využijí k přidané hodnotě. Je také důležitá cesta, kterou k té přidané hodnotě jít. To jsou kvalitní lidské zdroje. Za tím je kvalitní vzdělávání a práce v rodinách v rámci výchovy.“

Výzkum a vývoj

Výzva Rady expertů:

Cesta, jak zvýšit přidanou hodnotu české ekonomiky, je výrazněji podpořit výzkum, vývoj, design a prodej produktů pro koncového zákazníka. Česko má příliš velký počet výzkumných center, které se soustřeďují na základní výzkum, místo aby se věnovaly aplikovanému výzkumu, který pomůže dostupnosti nových technologií a bude podporovat sdílení a spolupráci ve firemní sféře.

Programové priority politických stran:

Piráti a Starostové

- Vytvoříme referenční provozy po vzoru TestBedu pro Průmysl 4.0 na ČVUT nebo inovačních laboratořích v Německu.
- Umožníme malým a mladým firmám převádět daňovou ztrátu z výzkumu a vývoje do dalších období i formou slevy na odvodech za zaměstnance.
- Pomocí koncepčně řízené vědecké politiky systematicky podpoříme výzkum a jeho praktické využití při odpovědi na globální trendy, jako jsou například zelená energetika, kyberbezpečnost a kvalita života.
- **Daňově podpoříme reinvestice do výzkumu.** Nastavíme programy pro podporu výzkumu v malých a středních podnicích a startupech tak, aby byla skutečně efektivní. Budeme vycházet z provedeného mapování potřeb i absorpční kapacity inovativního průmyslu a startupů.

SPOLU (ODS, TOP 09, KDU-ČSL)

- Sloučíme všechny agentury poskytující účelové podpory výzkumu (GAČR, TAČR, resortní agentury), což ušetří peníze a zvýší kvalitu administrativního aparátu. Stejně tak zkonsolidujeme programy účelové podpory aplikovaného výzkumu a inovací, které se dnes často duplikují.

ANO

- Vytvoříme takový systém podpory, aby výdaje na vědu dosáhly 2,5 % HDP v roce 2025.
- Budeme pokračovat v naplňování Inovační strategie 2030 s cílem dostat se do roku 2030 mezi TOP 20 světových a TOP 8 EU zemí v rámci Global Innovation Index.
- Podpoříme další budování výzkumné infrastruktury mimo jiné také pro lékařské a společenské vědy dle Národního plánu obnovy.
- Podporu pro výzkumné organizace budeme poskytovat podle toho, jakých dosahují výsledků ve vědecké i průmyslově-aplikační oblasti.

Prohlášení na debatě kandidátů na ministra průmyslu a obchodu:

Karel Havlíček

- Díky aktuální míře investic do vývoje a inovací se během 5-10 let posuneme na úroveň Skandinávie, Nizozemska a Švýcarska.

*„My jsme začali investovat do výzkumu, vývoje a inovací. A není to jen o penězích, které tam dáme. Dneska náš GERD ukazatel se blíží hodnotě 2. Jsme mezi TOP 10 v Evropě. Dřív jsme byli 15. až 17.. Množství vynaložených peněz ale není důležité, je nutné posuzovat, jestli se vynaložily správně. **Když tuto míru investic do inovací, výzkumu a vědy udržíme, ať už tady bude jakákoliv politická reprezentace, tak během 5-10 let se posuneme mezi skandinávské země, Holandsko a Švýcarsko.**“*

- Za naší vlády se zakopaly příkopky mezi základním a aplikovaným výzkumem.

„Zásadní změna přišla před 3-4 lety, kdy jsme si nejen vytyčili inovační vizi, ale dali tomu i nějaká pravidla. Teď je to o jediné věci, dodržujme, co jsme si tam dali. Po dlouhé době jsme zakopali příkopky mezi aplikovaným výzkumem a základním výzkumem. Dalo se to na jednu hromádku a nastala spolupráce.“

Marian Jurečka

- Podobně jako v případě škol by se měl **změnit zákon o vědecko-výzkumných institucích směrem k manažerskému řízení.**

„Vnímám jako důležité změnit zákon o vědecko-výzkumných institucích. Stát má stále nemálo výzkumných ústavů, které zřizují jednotlivá ministerstva, a tady udělat jakoukoliv manažerskou změnu je věc nemožná. Dáváme do toho obrovské peníze z veřejných rozpočtů, ale nemůžeme šlápnout na to, aby ty výzkumáky měly daleko větší progres, protože na to ministr nemá zákonné pravomoci.“

Regionální seskupení

Výzva Rady expertů:

Navrhujeme povzbudit vznik nových podniků v regionech a regionálních jader s propojenými komunitami. Nutné je pomoci seskupování technologických firem, které nabízejí přidanou hodnotu a nechtějí být jen osamocenými subdodavateli. „Svět se posouvá od globální výroby a velkých komplexů k regionům. Udělejme více baťovských Zlínů,“ říká profesor Milan Zelený.

Programové priority politických stran:

Piráti a Starostové

- Vytvoříme síť kompetenčních center po vzoru Německa a Velké Británie, která pomohou firmám při přechodu k digitalizaci a robotizaci. Taková síť bude mít uplatnění v přenosu znalostí v ekonomice i mimo Průmysl 4.0.
- Dotvoříme strukturu inovačních center, která budou pomáhat malým, lokálním a inovativním firmám, a investovat tak do lidí a jejich kompetencí v regionech.
- Podpoříme současné snahy o vytváření klastrových organizací a technologických center a tuto podporu integrujeme na centrální úrovni.
- Pomocí investičních pobídek budeme lákat zahraniční partnery, kteří přinesou klíčové know-how a technologie do regionů a umožní růst českým firmám v daném regionu. **Zrušíme podporu montoven a investic v již prosperujících regionech s nízkou nezaměstnaností.**

Vzdělávací systém

Výzva Rady expertů:

Zásadní změnou by mělo projít školství a celý vzdělávací systém, navázaný na trh práce a potřeby firem. Podle aktuálních odhadů Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR se v příštích dvou letech bude requalifikovat 100 tisíc osob. Vláda by měla daňovými pobídkami podpořit stipendijní programy firem. „Naučme celý národ podnikatelskému myšlení! ČMA v této souvislosti nabízí mladým lidem prostřednictvím svých programů unikátní možnost setkávat se s manažerskými osobnostmi a úspěšnými podnikateli. Navrhujeme také školám výraznější zapojení lidí z praxe do výuky,“ řekl prezident ČMA Petr Kazík.

Programové priority politických stran:

Piráti a Starostové

- Podpoříme veřejně dostupné databáze možností celoživotního vzdělávání v oblasti kompetencí pro Průmysl 4.0, které budou definovány ve spolupráci se zaměstnavateli.

- Podpoříme vznik pružných výukových programů na VŠ zaměřených na přenos nejnovějších technologií do praxe, jako je např. prg.ai Minor.
- Upravíme současný systém rekvalifikace tak, aby reagoval i na dlouhodobé trendy trhu práce.
- Zřídíme programy zásadní rekvalifikace v regionech negativně zasažených technologickými a ekonomickými změnami po vzoru Trade Adjustment Assistance (např. při útlumu těžby uhlí).
- Razantně posílíme podnikatelské vzdělání pro žáky středních a vysokých škol s akcentem na umění spolupráce, komunikaci, kreativitu a kritické myšlení.
- Zřídíme program podpory pro studenty s podnikatelskými záměry napříč vysokými školami a budeme je propojovat s konzultanty, inkubátory a investory a především mezi sebou.

SPOLU (ODS, TOP 09, KDU-ČSL)

- Podpoříme odborné vzdělávání na středních odborných školách a středních odborných učilištích a nastavíme jasný model spolupráce škol s výrobní sférou.
- Zvýšíme kvalitu zemědělského školství, abychom mladé zemědělce lépe připravili na modernizaci a robotizaci odvětví.
- Reformujeme oborové zaměření s ohledem na proměny pracovního trhu, nerezignujeme však na všeobecný základ odborného vzdělání, kompetence, posilování podnikatelského ducha a možnost hladkého přístupu k doplnění vyššího stupně vzdělání.

ANO

- Do praktické výuky více zapojíme zaměstnavatele.
- Upravíme obsah vzdělávání na všech stupních tak, aby odpovídal požadavkům trhu práce, a s tím související metodickou podporu škol a pedagogických pracovníků.
- Zajistíme užší propojení průmyslu a odborného vzdělávání maximálním využíváním prvků duálního vzdělávání a úzké koordinace mezi všemi aktéry jak na národní, tak na regionální úrovni.
- Zajistíme kvalitní vzdělávání v digitálních a technických oblastech na všech stupních. Zavedeme studijní oblast Člověk a technika s výukou předmětu Technika pro 1. a 2. stupeň ZŠ. Dokončíme změnu výuky informatiky na základních školách tak, aby děti naučila základům programování a vedla je k logickému myšlení.
- Podpoříme podnikavost dětí a jejich finanční gramotnost. Zaměříme se na praktickou přípravu dětí a studentů pro život.
- Posílíme distanční a celoživotní vzdělávání na vysokých školách.

Prohlášení na debatě kandidátů na ministra průmyslu a obchodu:

Vladimír Mařík

*„Ve školství a vědě se udělalo za posledních 30 let spoustu práce. Základna, kterou máme, je obrovská. Teď jde o to, abychom z toho průměru se posunuli ke špičce a na druhé straně, aby se ten obrovský potenciál otevřel českému průmyslu. Tyto věci nepřekonáme, pokud zachováme současný stav řízení vysokých škol. Ty řídí akademické senáty, které jsou dobré v revoluční době, ale v současné době vedou k průměru. A brání špičkám, aby mezinárodně někam stoupali. Brání transferu, protože v tom senátu není jediný zástupce průmyslu. Existuje správná rada, kde jsou zástupci průmyslu a státní správy, ale ta má nulovou rozhodovací pravomoc. **Jste připraveni zasáhnout do vysokoškolského zákona?**“*

Jan Švejnár

*„Když se podíváte, jak fungují špičkové univerzity ve světě, tak fungují manažersky. Tam opravdu ten rektor, prezident univerzity, tam je, aby tu univerzitu posunul, nebo udržel na špičce, kde je. Úkoluje děkany, ty pak další. A když nejsou výsledky, tak letí. Ten systém je tvrdý chlebiček. **Jste ochotni změnit ten zákon?** Není tedy možné kopírovat dobré příklady?“*

Libor Witassek

*Hodnoťme inovační centra. Hodnoťme vysoké školy. Konečně se nebavíme o produktivitě práce a lidských platech, ale **bavíme se o přidané hodnotě**. Tu ale tvoří i ty vysoké školy a střední školy. Ta přidaná hodnota by se měla měřit a hodnotit a to se podle mě neděje efektivně. Pak tady vznikají školy, které na trhu nemají co dělat. Ačkoliv si dnes už neuděláme za 3 dny práva v Plzni, tak pořád mám pocit, že řada škol tady nemá být. Je jich příliš mnoho a je to dáno tím systémem financování. Součástí změny zákona by měl být i ten systém financování. Hodnoťme to podle přidané hodnoty a to je to, jestli ten absolvent ten obor dělá potom v praxi. To je jedno kritérium, druhé je kolik vydělává a kolik tomu státu vrací na daních, protože je to investice státu, která je na rozdíl od USA u nás zadarmo.*

Karel Havlíček

- V rámci podpory podnikavosti nenuťme děti do podnikání

„Když mluvíme o podnikavosti, tak to neznamena, že začneme děti učit podnikat na základních školách. Podnikavost, to je něco, co v lidech buď je, nebo není. Pokud někdo nemá buňky k podnikání, tak ho do toho nervěme. Raději než učit člověka podnikatelsky přemýšlet, nechme ho se učit matematiku. Pokud se jí bude aplikovaně učit, tak k tomu přirozeně dojde. Teprve na středních školách rozvíjejme manažerské dovednosti.“

- Chceme zavést technické vzdělání na školách, pilotně ho zavádíme předmětem technika

„Potřebujeme zavést na základních školách technické vzdělávání a to dneska zavádíme předmětem technika. Je to pilotní projekt, běží to na 60 školách.“

- Reakce na dotaz profesora Vladimíra Maříka, zda politici podpoří změnu zákona o vysokých školách. **ANO bude prosazovat změnu směrem k manažerskému vedení. Dále chce zavést škálování vysokých škol.**

„Všichni víme, že by se to mělo změnit. Nezměnilo se to proto, že proti tomu vždycky byla akademická sféra. Pan Mařík je světlou výjimkou toho, jak se to má dělat jinak. Razí neortodoxní metody, postupy a také má výsledky. Je to o odvaze ministra školství, který je v zajetí těch akademických sfér, protože akademici a rektori řekli, že v žádném případě. Že by to ale bylo třeba, o tom není nejmenších pochyb. Pak je tady druhá cesta, protože my příliš sázíme na to, že všechno změní zákony. Neexistuje dokonalý zákon, neexistuje dokonalý svět. Existují lepší či horší lidé. A i v tom současném stavu, když to řídí dobří lidé, tak to funguje. Druhá cesta je škálování. To my říkáme a na to není potřeba žádný nový zákon. Vezmeme univerzity podle amerického přístupu a řekneme jednička dvojka trojka až dvacetosmička podle výzkumných aktivit. A stejně tak se nesmíme bát ohodnotit výzkumáky a univerzity. Ale pozor, tady se opět naráží na to, že spokojeno bude pouze prvních 10.“

Marian Jurečka

- Lépe využívat příklady dobré praxe.

„Průmyslová škola na Smíchově ukazuje, že i když nadáváme na systém, tak v systému to může fungovat. To není hraní na startupy. Oni je v tom druhém ročníku už normálně dělají. Jsou schopné

generovat tržby i zisk. Pak přijdu k nám do Olomouckého kraje, začnu se bavit s řediteli našich středních škol a oni o té škole neví. Tady **nefungují ani přenosy dobré praxe.**“

- Duální vzdělávání – přístup lektorů z praxe do výuky, umožnit firmám stát se zřizovateli škol.

„Pro mě je důležitý systém duálního vzdělávání, vnést ty prvky podnikatelského sektoru do výuky nejen nějakou symbolickou účastí, ale že ty firmy budou mít přístup tam chodit učit, nebo aby se ty firmy staly zřizovateli. Zním příklady, kdy si firmy musely udělat ve městě stejnou střední školu, protože je ta krajská odmítla.“

- Reakce na dotaz profesora Vladimíra Maříka, zda politici podpoří změnu zákona o vysokých školách. SPOLU to v programu nemá, ale **změnu chtějí udělat.**

„V programu ta změna napsaná není, ale chceme tuto změnu udělat. Mám osobní a trpkou zkušenost jako člen tří správních rad univerzit, kde jsem mohl působit a ještě v jedné působím. To je kauza slučování vědeckovýzkumných center na Univerzitě Palackého za poslední 3 roky. Univerzita dneska není říditelná manažersky. Rektor není schopen manažersky rozhodnout. Fakulty ho jsou schopné vydírat, správní rada nemá fakticky žádné kompetence. Je to problém, který nás drží v průměrnosti a neposune nás to nahoru, protože si tam jednotlivé fakulty a jejich části hájí své partikulární zájmy.“

Martin Jiránek

- Naučit studenty středních škol podnikatelskému myšlení. Změnit přemýšlení o budoucí kariéře směrem k vlastnímu podnikání.

„My jsme v rámci podpory vzdělávání dělali na Trutnovsku projekt fiktivních firem na středních školách, kdy jsme studenty nechali v několika malých týmech vytvářet podnikatelské projekty. Zjistili jsme, že lidé, kteří byli ve třetáku nebo ve čtvrtáku, ani nevěděli, jak nastavit mzdy. Světlé výjimky ano. Ale drtivá většina není připravena do podnikatelského procesu jít. Chybí nám výuka a povzbuzování k podnikavosti.“

- Vytvoření krajských inovačních center, kde bude probíhat úzká spolupráce mezi firmami a školami. Ideálně 20 % studentů středních škol by mělo mít zájem o podnikání místo aktuálních 10 %.

„Musíme přijít na střední školy a nastavit tam spolupráci s firmami tak, aby studenti viděli ty úspěchy. Mladí lidé, kteří nejsou z podnikatelských rodin, za sebou nemají ty příklady. Musíme umožnit mladým lidem si vyzkoušet podnikání, vidět možnosti a směry. Řešením je vytvoření krajských inovačních center po vzoru ostravského a brněnského. Tak aby v každém kraji takové inovační centrum bylo. Inovační centra ve spolupráci s podnikateli a se školami musí vytvářet projekty pro studenty středních škol, které je navedou k podnikavosti. Dobrý je příklad smíchovské průmyslovky, kde můžeme vidět start-upy, ale když přijdete do pohraničí, tak tam nic takového není. Potřebujeme, aby studenti napříč celou republikou se v tomto učili. Musíme zvětšit tu základnu. Máme v ročníku 110 tisíc dětí, z nichž 10 % přemýšlí o podnikání, ideální by to bylo zvýšit na 20 %.“

- Reakce na dotaz profesora Vladimíra Maříka, zda politici podpoří změnu zákona o vysokých školách. **Martin Jiránek souhlasí a chce se inspirovat hlavně v zahraničí.**

„Chceme změnit vysokoškolský zákon, protože školství je pro transformaci ekonomiky zásadní. Co se týče přenosu zkušeností ze světa, my bychom chtěli založit něco jako policy lab v Německu, agenturu či tým, která bude hledat ve světě nejzajímavější příklady a zkoušet, jak by se daly ty nejlepší věci přivést k nám a upravit je na náš systém. Mně se ohromně líbil přístup Estonska ve školství. Po osvobození si kolem roku 1996/7 politická reprezentace řekla, kde je nejlepší školský systém na světě. Domluvili se

s Finskem, kteří v té době byli v mezinárodním srovnání velmi kvalitní a během 15 let dokázali Estonci s pomocí Finů své školství změnit. Toto je správná cesta. A pokud na to budeme mít vliv, chceme to takhle dělat.“

HNP versus HDP

Výzva Rady expertů:

Při strategickém plánování je nutné rozlišovat mezi tvorbou produktů na našem území (HDP) a produkcí vlastněnou českými subjekty (HNP). Právě ignorování HNP vedlo před časem finanční společnost JPMorgan Chase k přeřazení České republiky do kategorie rozvojových zemí. Náš soused, Spolková republika Německo, přitom politiku podpory finálních produktů dlouhodobě prosazuje. Díky tomu má nyní vyšší HNP než HDP. U nás je tomu právě naopak.

Dle profesora Richarda Hindlse, bývalého rektora VŠE, je většina české ekonomiky v rukou zahraničních vlastníků, kteří ročně ze země vyvádějí zhruba 300 miliard korun na dividendách a dalších 300 miliard v rámci daňové optimalizace, kterou praktikuje i řada českých miliardářů. Dohromady tak každý rok ztrácíme 10 % českého HDP. Reinvestovaný zisk těchto firem činí pouze jednu třetinu odlivu tohoto kapitálu.

Programové priority politických stran:

Piráti a Starostové

- **Zohledníme reinvestice ve zdanění právnických osob.** To podpoří rozvoj začínajících firem, startupy nebo investice do výzkumu v Česku.
- Zpřehledníme zdanění příjmů především odstraněním nesystémových výjimek. Není například dlouhodobě udržitelné, aby významná část kapitálových příjmů byla zdaněna sazbou 0 procent.
- Získáme přinejmenším miliardy korun díky adekvátnímu **zdanění digitálních gigantů**, většímu důrazu na ekologické prvky zdanění, zdanění prodeje konopí a negativních externalit.
- Na půdě Evropské rady se zasadíme o transparentní vykazování zisků podle země původu, které ztíží nelegální daňovou optimalizaci na úkor českých občanů.
- Zaměříme se na důslednou kontrolu vnitropodnikových plateb (transfer pricing) a nelegálních praktik v daňové optimalizaci tak, aby byla férová část zisků zdaněna v Česku.

SPOLU (ODS, TOP 09, KDU-ČSL)

- Zakročíme proti daňovým únikům. Budeme bojovat s obcházením daní internetovými korporacemi. Odstříhneme firmy z daňových rájů od veřejných peněz. Omezíme rozsah šedé ekonomiky, mimo jiné řešením situace lidí v exekucích.
- Budeme bojovat s odlivem dividend do zahraničí. Řešením není vyšší zdanění zahraničního kapitálu, ale zvýhodnění investic zisků zpět do české ekonomiky. Přispějeme ke společnému řešení digitální daně na úrovni EU a OECD.

ANO

- Dokázali jsme zabránit daňové optimalizaci a daňovým únikům u nadnárodních společností a budeme v tom dál důsledně pokračovat.

- Vytvoříme národní rozvojovou banku na podporu českých podnikatelů, živnostníků a startupů i pro případ další krize.

Prohlášení na debatě kandidátů na ministra průmyslu a obchodu:

Ladislav Verner – souhrnné pojmenování problémů

„My jsme si špatně vyložili princip globalizace. V 90. letech jsme se vydali směrem být dobrým subdovovatelem. Najít svého strategického partnera. Princip tržně vyspělých ekonomik spočívá v tom, že chceme v rámci otevřeného světového trhu prodat do celého světa své vlastní finální konkurenceschopné výrobky. Těm, kteří nejsou schopni touto cestou jít, nabídnout tu nejméně placenou, nejméně kvalifikovanou práci, kterou si udrží obživu. A to je problém České republiky. Kde nemáte finální výrobek, tam se nedá inovovat. Na politické scéně jsou stále lidé, kteří jsou autory, spoluvůrci té špatné strategie. Orientovat se na subdodavatelství nefinálních výrobků. Hrubý domácí produkt Německa nestojí na Siemensech, Volkswagenech, Mercedesech, jak si populace myslí. Před třemi lety to bylo zhruba 85 % HNP, které je vyšší než HDP z malých a středních firem s finálním konkurenceschopným výrobkem prodejným do celého světa. A toto je ten problém, který se musí rozetnout. Musí se najít vlastenci, kteří toto nazvou pravými jmény. Zavřou ústa těm, kteří jsou nositeli těchto zastaralých ideologií. My nazýváme exportem výrobu komponentů pro někoho, kdo prodává, například auto na export. To přece není žádný export. Řídíme se heslem „Nemusí to být, ale musí to vypadat.“ Ta míra populismu, která se dostala na politickou scénu, je odpovědí na totální degradaci české společnosti. Míra lidského umu, který potřebujeme v průmyslu, neustále klesá. Zrušili jsme tradici. Potřebujeme kvalitní lidi, máme je. Ale není tu tradice. Tady nejsou české podniky s vlastním finálním produktem. Není co inovovat. Podnikám 30 let receptem tržně rozvinutých ekonomik. Našimi konkurenty jsou Němci a Švýcaři, takže je to Extraliga, kde se musíte ohánět. Osm let jsem byl subdodavatelem, ale je rozdíl mezi subdodavatelem finálních výrobků a subdodavatelem nefinálních. A to je náš problém.

*Já říkám, že ekonomika jakékoliv země, kde tři procenta podnikatelů se zabývají vyšší mírou lidského umu, dopadne špatně a to je náš případ. Já nemám nic proti subdodavatelům, to je skutečně legitimní. V Německu je to přesně naopak, tam **85% podnikatelů má finální výrobek.***

*A teď k tomu tématu vzdělání. Ten problém nezačal ve školství. Reforma školství nemůže začít odzadu. Za posledních 30 let zmizel z firem vývoj, výzkum, technologie, projekce, konstrukce a na konci mizel marketing, prodej, servis atd. Na trhu tedy klesala nabídka a poté poptávka po těchto profesích. **K tomu se připojil hloupý systém financování škol – součin počtu studentů krát příspěvek na studenta.** Obráceně tedy, kdyby tady byly subjekty, které skutečně potřebují vzdělanou pracovní sílu všech profesí, tak ten trh si sám poradí. On nebude přibírat ty nezpůsobilé studenty, kteří na to nemají, aby to dělali.*

K reformě školství. Nemůžeme začít odzadu. Věda dělá z peněz znalosti. Věda dostane-li peníze, vytvoří z peněz znalosti. Znalosti prostřednictvím inovací vytvoří zase peníze, které můžeme zpátky investovat do té vědy. Všechno je o finálním výrobku, který jediný se dá inovovat. Když v našem státě nebudou subjekty, které ty znalosti promění v inovace, tak nevytvoříte peníze.

Libor Witassek

„Mám problém s absolutním nedostatkem inženýrů v této zemi. Mám podepsané smlouvy s dvěmi vysokými školami, nemáme dostatek studentů, kteří by mohli řešit problémy, se kterými se potýká průmysl. Když už teda ty inženýry tady nemáme, tak mi aspoň dovolte, abych si je přivezl. Vraťme se k baťovskému, když už teda chceš dělat ve veřejné správě, tak dělej předtím aspoň 5 let ve veřejném sektoru.

Zazněla také slova jako transferové ceny. Proč se vůbec o tom bavíme? To je to, o čem mluvil Ladislav Verner, že jsme měli chybnou strategii. Že zamezíme dividendám? Tak si to ty podniky vezmou jinak. Nebude se to jmenovat dividendy, ale nějak si to vyfakturují. To je prostě o tom, že my potřebujeme české finální produkty.“

Karel Havlíček

- **Pro podporu investic udržení systému pružných odpisů, dále záruky za investiční úvěry a investiční pobídky směrem k vyšší přidané hodnotě**

„Pro podporu investic je potřeba udržet systém pružných odpisů, který jsme zavedli před rokem. Když dnes bude někdo investovat, vydělá na tom více než v budoucnu. Je to pobídka, aby se neodkládali investice. Další věc jsou záruky za investiční úvěry. 80 % dáváme záruku za investiční úvěry. Třetí věcí jsou investiční pobídky. V minulosti je každý dostával. My jsme to změnili směrem k podpoře investic s vyšší přidanou hodnotou.“

- Podpora firem s vyšší přidanou hodnotou musí být motivační, nemůže se stát ale základním měřítkem pro posuzování, těch firem je pouze 2-3 %.

„Nemůžu souhlasit s Ladislavem Vernerem. Jeho pohled je z 2-3 % firem, které pracují s velmi vysokou přidanou hodnotou a jsou velmi úspěšní. Takhle to nemůžeme ale hodit na celou společnost a celý byznys. Ať si firmy podnikají, kde uznají za vhodné. Ale my je motivujeme k tomu, aby šly do té finální produkce. Zdroje a finanční podporu tedy dávejme tam, kde ta finální produkce bude. Finální produkt je cesta, ale není pravda, že se dá inovovat pouze finální produkt. Já můžu inovovat proces, poloprodukt a i s tím můžu být úspěšný. Ne každý může vyrábět finální produkty, ale souhlasím s tím, abychom podporovali ty, kteří k tomu budou mířit. Cesta z dluhu České republiky není taková, že budeme zvyšovat daně, ale půjdeme přes příjem státu, tedy přes přidanou hodnotu. Musíme tedy v řádu několika let zvyšovat příjmy více, než budeme zvyšovat výdaje.“

- Zrychlit systém přijímání kvalifikovaných zahraničních pracovníků

„Musíme zpružnit příchod ukrajinských pracovníků. Doba pro udělení víza by měla být 1 měsíc.“

Marian Jurečka

- Zabránit odlivu dividend motivující legislativou – zrychlení třeba stavebního řízení a profesionalizací úředníků

„Téma odlivu dividend. Jak zabránit odlivu dividend? Legislativou, která je motivující, nikoliv bariérovou. Bariérou je legislativa, třeba stavební. Druhou bariérou v případě investičních pobídek může být zpupnost úředníka, se kterým můžete hrát několik let ping pong. Je potřeba mezi úředníky jasně rozlišovat, co je a není inovativní projekt. Není to jednoduché, ale musí na to být kompetentní úředníci, kteří s tím mají zkušenost, anebo je potřeba přizvat z privátního sektoru odborníky, kteří s tím mají zkušenost.“

- Zavést rozumnou pracovní imigraci

„V roce 2015 jsem byl první ministr, který nesl na vládu materiál režim Ukrajina, abychom doplnili chybějící pracovní sílu na pracovním trhu. Dneska jsme ve fázi, kdy v covidovém období máme 350 tisíc neobsazených míst. I to pomáhá roztáčet ta kola inflace. Ročně tedy přicházíme o 50-60 miliard korun jenom na odvodech, nemluvě o případné spotřebě, kterou by tady ti lidé udělali. Není to ale jenom o levné pracovní síle, v potravinářství i zemědělství nemusíte sehnat člověka ani na dobré finanční

ohodnocení. Není to o penězích, ale o chuti pracovat v nějakém specifickém režimu. **Musíme říct lidem, že jestli chceme, aby česká ekonomika rostla, tak se bez rozumné pracovní migrace neobejdeme.**“

Martin Jiránek

- V rámci boje proti odlivu dividend řešit transferové ceny, změnit systém zdanění reinvestic po vzoru Estonska, zdanění digitálních gigantů.

„Musíme řešit transferové ceny, kde je potřeba být důraznější. V nich je velký odliv. Je tu problém daňových rájů. Chceme se inspirovat v Estonsku v reinvesticích a jejich zdanění. Oni daní to, co je až dividend. Ale nedaní se na rozdíl od nás zisk, který by šel do reinvestic. Chceme firmy osvobodit od daní ze zisku, který by šel do reinvestic. Chceme také zdanit digitální giganty.“

- K systému získávání zahraničních kvalifikovaných pracovníků: Souhlasí s Liborem Witasskem, chce, aby ČR byla na špičce v rychlosti přijímání zahraničních pracovníků.

„Líbil se mi postřeh pana Witasska na získání zaměstnanců. Slyším to i u malých start-upů. Vyřizování trvá v průměru nějakých 6 měsíců, Rakousko a Německo na to mají 2 měsíce, Poláci to změnili na 3 týdny. My jsme tak pomalí, že si je firma často získá jinak. Budoucí vláda by měla zajistit, abychom byli na špičce v rychlosti přijímání kvalifikovaných zaměstnanců ze zahraničí.“